

[Chr. J. Hansen.]

ganske uændret, medens udvalget har foreslået ordningen med nedsat gebyr for tingbogsattester ophævet.

Jeg tror, man kan sige, at selvom der til tider har været meget vanskelige forhandlinger i dette udvalg, er man dog nået til et resultat, og man er nået til enstemmighed. Jeg håber, at resultatet er således, at det ikke alene vil gavne de pågældende kreditforeninger og deres forhold til hinanden, men at det også kan holde en årrække ud i fremtiden, da det jo ikke er helt rimeligt, at man med korte mellemrum stadig skal beskæftige sig med disse forhold, hvad man slet ikke har haft nødig for andre kreditforeningers vedkommende.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget, som det her er fremsat, til vedtagelse i det høje ting.

Hvad angår lovforslaget om de midlertidige bestemmelser vedrørende statens rentegaranti for husmandskreditforeningernes kasseobligationer, er det jo ikke nogen ny lovgivning. Det drejer sig om en rentegaranti, der har været gældende i en årrække. Fra begyndelsen var det for 4 pct.s obligationer, senere for 4½ pct.s obligationer, og lovforslaget bestemmer, at rentegarantien fortsat skal gælde for disse serier, samt at den skal udvides til også at omfatte 5 pct.s kasseobligationer. Det er vel kun rimeligt, når andre kreditforeninger har åbnet for udlån i 5 pct. serier, at der også bliver adgang for husmandskreditforeningerne til at gøre det. Jeg kan i hvert fald på mit partis vegne anbefale dette lovforslag til vedtagelse.

Efter den enighed, der har været og er om forslagene, og da forslagene er fremsat nøjagtigt, som de forelå fra udvalgets side, kunne der måske ikke synes at være grund til en udvalgsbehandling her i tinget, i alt fald ikke til nogen lang udvalgsbehandling, men jeg skal alligevel på et senere tidspunkt stille forslag om nedsættelse af et udvalg.

Elmquist: Siden de to husmandskreditforeninger i henhold til loven af 1880 blev oprettet, har der på grund af ejendommenes skiftende værdi gang på gang være foretaget regulering af foreningernes udlånsgrænser. Efter at husmandskreditforeningerne blev stiftet i 1880, blev derhos, som den ærede foregående taler også var inde på, Jydsk

Grundejer-Kreditforening stiftet i 1893. Den blev stiftet, fordi der ikke var lånesteder for mindre ejendomme enten uden avlsbrug eller med et i forhold til bygningerne ubetydeligt avlsbrug, når vurderingen lå over 6 000 kr., idet Ny jydsk Kjøbstad-Creditforening ikke belånte sådanne småejendomme i stationsbyer og flækker. Dette medførte ikke mindst gene i byer som Odder, Herning, Esbjerg og Skive, der ikke var købstæder på det tidspunkt, og som altså ikke kunne opnå lån i nogen af de eksisterende kreditforeninger, idet Ny jydsk Kjøbstad-Creditforening kun ydede lån i købstæderne, og den eneste kreditforening på landet i Jylland, der også ydede lån i andet end landbrugsejendomme, Jydsk Husmandskreditforening, var hemmet ved den ovenfor nævnte grænse, der var sat til 4 000 kr. til at begynde med, og som i 1893 var forhøjet til 6 000 kr. Der var således et betydeligt behov for en sådan kreditforening som Jydsk Grundejer-Kreditforening ved siden af husmandskreditforeningerne. Det samme behov gjorde sig dog ikke gældende på øerne, hvor alle ejendomme havde adgang til mindst een kreditforening.

Af det, jeg her har sagt, fremgår, at der ikke ved oprettelsen af Jydsk Grundejer-Kreditforening var tale om at skabe en konkurrent til Jydsk Husmandskreditforening. Det gav sig også udtryk i, at den mand, der havde været den ledende i arbejdet for skabelsen af de to husmandskreditforeninger, også var en af de ledende ved stiftelsen af Jydsk Grundejer-Kreditforening, ligesom den samme mand, nemlig min fader, også — som nævnt før af det ærede medlem hr. Chr. J. Hansen — indtil sin død var direktør for begge kreditforeninger. I denne forening af direktørstillingen i een person lå altså, at der ikke var tale om nogen konkurrence.

Jeg føler trang til at takke det ærede medlem hr. Chr. J. Hansen — det må jeg vel nok have lov til at gøre her —, fordi han på en så smuk måde mindedes min fader her i dag og mindedes det arbejde, som var min faders livsgerning, nemlig først og fremmest arbejdet for skabelsen af husmandskreditforeninger her i Danmark, hvilket førte til de to kreditforeningers stiftelse.

Som tiderne gik og lånegrænsen blev forhøjet, opstod der imidlertid stadige og natur-